

ניצוצי חיזוק ואמונה
מאוצר שיחותיו ומכתביו של הגאון הצדיק
רבי יעקב מאיר שעכטער שליט"א

החמנה והחידו

פניני הפרשה

פתגמין קדישין ומרגניתין טבין
שנשמעו מפ"ק הגה"צ מורינו שליט"א
בשעה של קורת רוח ובשבילי דאורחא

■ ליל שב"ק תרומה בערך שנת תשס"ז לפ"ק

שאלו למורינו שליט"א למה היה צריך הקב"ה להראות למשה את צורת המנורה של אש אם ממילא היתה נעשת מאלה.

וענה מורינו שליט"א: היה צריך הכנה מלמטה, כי רק ע"י שמשו רבינו ידע את ההלכות וסדר הכנת המנורה וחפץ היה לעשותה, אז היתה יכולה לירד שלימה מן השמים ונעשית מאלה, כי כל דבר בעולם נעשה ע"י הכנה מלמטה.

הדבר היחידי שלא נעשה ע"י הכנה היתה הבריאה, ואחר הבריאה אז כל מה שנעשה בעולם איז 'לפי דער אדם', אלע עולמות פירן זיך לפי [וואס] מיר זיינען! [כל העולמות מתנהגים לפי התנהגותינו].

דארף מען דאנקען און לויבן און ממתיק זיין דינים! [על כן צריך להודות ולהלל ולהמתיק דינים!].

■ צפרא דשבתא כי תצא שנת תשע"ג לפ"ק

מורינו שליט"א דיבר דיבורי התחזקות, ובתוך דבריו אמר: כל מחשבה ורצון טוב אינו נאבד, וכמבואר בזוהר הקדוש (תרומה ק"ג ע"ב), 'ולית רעותא טבא דיתאביד מקמי מלכא קדישא, ובגין כך זכאה איהו מאן דמהרהר הרהורין טבין לגבי מאריה', דאף על גב דלא יכיל למעבד לון, קודשא בריך הוא סליק ליה רעותיה כאילו עביד, עכ"ל.

גם מהדין המבואר בגמ' (קידושין מט ע"ב) 'המקדש את האשה על מנת שאני צדיק, אפילו רשע גמור מקודשת, שמה הרהר תשובה בדעתו, וכך נפסק להלכה בשו"ע (אה"ע סי' ל"ח סעיף ל"א). חזינו מזה כי אפ"י הרהור תשובה גרידא, און א גוטע קרעכטין פארן אויבערשטער, מאכט א מענטש פאר א צדיק גמור! [ואנחה טבא לפני הקב"ה עושה האדם לצדיק גמור].

■ צפרא דשבתא בראשית שנת תשע"ד לפ"ק

בקידושא רבא דיבר מורינו שליט"א, שאפילו דברים שכליים מקיימים רק משום שכך ציוה הבורא: וכן הוא בענין שיהא אדם חס על היפה, אם כי דבר זה הוא לכאורה שכל פשוט ומובן מאליו, שהאדם יחזיר וזרז על בגדיו היפים, וחז"ל למדו ענין זה מיריעות המשכן (מובא בפרש"י שמות כו"ג), במה שיריעות העזים כיסה את יריעות המשכן אשר נעשו משש משזר וצמר תכלת וארגמן ותולעת שני, וכן היה אורך יריעות העזים בשתי אמות יותר מיריעות המשכן ונמשכו עד כדי שלא יתכלכו מעפר הארץ.

לאור הזמן

■ שובבי"ם שנת תשס"ב לפ"ק

בדרשת התעוררות והתחזקות אמר מורינו שליט"א: ולמעשה הרי כל התאוה הוא דבר כלה ונאבד, זה לא שוה נזיד עדשים, הוא שוה אמיתי, כנאמר "העבר עיני מראות שוא" (תהלים קיט ל"ז). צריכים לזה הכרה ברורה כי כן הוא, ושהוא התיקון הגדול ביותר שקיים, אין דבר טוב ונעים בעולם הזה, אין רחמנות גדולה מכך שהאדם מרחם על עצמו אם הוא נותן את שמירת הברית להקדוש ברוך הוא כראוי.

אם זה ברור אצלנו אזי אנו אנשים ניצולים, ורבינו כתב (תנינא תורה פ"ג) ששמירת הברית הוא המשיח של האדם, משיח ברוחניות ומשיח בגשמיות, אין לך דבר טוב יותר מזה.

אכזריות שהוא רחמנות

■ הקליפה שתעוף

אנו נמצאים בדור כזה - אוי רחמנא ליצלן! רחובות קריה של טריפה, מראות אסורים בתכלית האיסור... ממש אי אפשר להרים עיניים 'ממזרח וממערב מצפון ומדרום'!

■ מצב איום נורא! כאלו מכשירים טמאים ומטמאים, רחמנא ליצלן!

איתא בזוהר הקדוש (ראה הקדמת זוהר דף ה' ע"א) שיש קליפה שנקראת 'אשת זנונים' ויש עוון מסויים שכאשר חוטאים בו אזי הקליפה הזאת עפה מראש העולם ועד סופו!

בשעה שלמדתי דברי זוהר אלו חשבתי בדעתי: וכי מאי איכפת לן שהקליפה הזאת תעוף מסוף העולם ועד סופו? וכי חילוק יש אם היא עומדת על עמדה או עפה?

אמנם כהיום הזה מבינים היטב דברים מבהילים אלו! האדם יכול לשבת בחדרי חדרים ולצפות כל תועבות הנמצאים בכל כדור הארץ, רחמנא ליצלן! הקליפה עפה "מראש העולם ועד סופו"! נתקיים בזה מאמר הכתוב (ישעיה ה', י"ד) 'הרחיבה שאלו נפשה פעה פיה לבלי חוק!', השאלו נתרחב ונתעמק מאוד ברוחב ובעומק, בקל מאוד יכולים ליפול בשאלו תחתיות ומתחתיו ולהינתק מהשי"ת! "ניתוק הקשר ולהתדבק בקליפות" רחמנא ליצלן!

■ רחם נא קהל עדתיך!

צריך הרבה להתפלל על זה, ועיקר "חצות" שצריך בזמנינו לומר ולקונן על גלות השכינה צריך לומר ולקונן על ענין זה ממש! "בת עמי לא תחשה ולא תשקוט בזעקה!"

צריך לזעוק ולצעוק להשי"ת: געוואלד! געוואלד! געוואלד! האב רחמנות!! רחם נא קהל עדתיך! עס ווערן געפאנגען גאלדענע נפשות! גאלדענע נפשות ווערן געפאנגען אין שאלו תחתיות רחמנא ליצלן! [נפשות טהורות ניצודים ונופלים בשאלו תחתיות רח"ל!].

■ הילד עדין נפש...

לפני שנים מספר סיפר אחד מהמשיגים בישיבה קדושה בחו"ל שהשתתף ב'יום תפילה' של שובבי"ם, שבאמצע התפילה ניגש אליו ילד עדין נפש, ובכאב לב אמר לו שחבירו הראה לו לפני כמה ימים חוברת נוראה, ורחמנא ליצלן להיכן הוא הגיע עי"ז... ער האט זיך גאר שטארק פארפאטשקעט אין אפאר טעג רחמנא ליצלן! [הוא התקלקל מאוד בימים ספורים רח"ל], כה פתוח הוא השאלו ובנקל ליפול בתוכו רח"ל!

■ והכלי משחית רחמנא ליצלן! השם ירחם! הרי זה גרוע יותר מדור המבול בלי שום ספק כלל!

ומה שמוטל ונצרך על כל אחד ואחד במצבנו הוא "תנו עוז לאלקים!", להתחזק ולהתאמן בכל תוקף ועוז! להתפלל על זה ולעשות כל מה שביכלתנו בצניעות ובקדושה, להאיר יראת שמים בצאצאינו, אמונה וקדושה, ולהתפלל הרבה מעומק הלב: 'עשה למען שמך, עשה למען תורתך, עשה למען ישראל עם קדשך'!

הנביא אומר בישיעה (ה, ס): 'הוי האמרים לרע טוב ולטוב רע שמים חטף לאור ואור לחטף שמים מר למתוק ומתוק למר', חילוף נורא כזה! הלא צער גדול ונורא היא לנשמה הקדושה ולחלק ה' עמו' כאשר מתירים את הקשר [עם השי"ת] ונופלים לשאלו תחתית, ירחם השי"ת!

■ תיקון מופלא

אך על כל זאת צריך לדעת, שהידיעה בעצמה שיודעים ומכירים ש"אלקינו שונא זימה" הוא תיקון גדול! הידיעה בעצמה שטומאה הוא מות, טומאה הוא רע, טומאה הוא חושך ואפילה, ידיעה זו הוא תיקון מופלא, א געוואלדיגער תיקון! מחליפים נצחיות על כליון ואבדון רחמנא ליצלן! קדושה הלא הוא חיים, קדושה הוא טוב, קדושה הוא אור, קדושה הוא נצחיות! ידיעה ברורה וחזקה זו בלחוד, הוא תיקון נפש איש הישראלי!

וזאת צריך לדעת בכל עוז ולהתחזק בזה תמיד, כי 'יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום' (קידושין ל' ע"ב), על כן כנגדו צריך האדם להתגבר בכל יום בעיני קדושה, אך עצם הידיעה הברורה על האמת היא בעצמה תיקון, כי המוח שלנו הוא מעורב טוב ברע עם 'לחט החרב המתהפכת', וכשהשי"ת זיכנו ואנו יודעים מפי משה מסיני מהו טוב ומהו רע, מהו חיים ומהו מות, זהו תיקון נפלא לאדם!

והאמת שהאדם צריך להיות בו כל המידות כולם, מידות טובות ומידות רעות, ואם חסר לאדם מידה אחת אם טובה או רעה חסר לו באנושיות, רק עליו לדעת איה איפוא להשתמש עם כל מידה ומידה.

ומשל למה הדבר דומה, לאיש חיל העומד בשדה קרב כאשר ב' צדדים נלחמים זה בזה, ופעם הוא נלחם בצד זה ופעם בצד זה - הרי הוא משוגע וחסר דעה, כי בראשונה צריך לדעת היכן ובאיזה צד הוא עומד.

בלי טעם ובלי שכל

כך גם כאשר האדם מוצא את עצמו שנקלע לנסיגות של סילוק הדעת והתגברות התאוות, והוא שעת נסיון, אז העצה הוא להשתמש עם המידה הנכונה בעת הזאת, ולענייניו הרי מידת האכזריות מקומה ושעתה יפה להשתמש בה על עצמו בעניני קדושה, **כאשר בא נסיון - לא לחשוב מאומה! כי בשעת נסיון אין מוחין ודעת! רק להתאכזר על עצמו בלי טעם ובלי שכל [אן א פארוואס! אן א פארוואס]! אכן זהו אכזריות דקדושה!**

וכמו שרחמנות הסטרא אחרא הוא אכזריות כמו שכתוב (משלי יב, י) **"ורחמי רשעים אכזרי"** - הרחמנות הגדולה ביותר שהם מציעים הוא אכזריות! הרי שהאכזריות להתאכזר על עצמו בשעה שצריך להתאכזר - לעצום עיניים מראות ברע; להסיח את הדעת ממחשבות אסורות; לדעת ולהיזכר שהש"ת אינו רוצה

שאחשוב מחשבות כאלו; ומכל שכן הפגם הידוע, **אכזריות זו היא היא הרחמנות הגדולה ביותר!** על האדם עצמו; על העולם הזה; על העולם הבא; לעת תחיית המתים; לעתיד לבוא; ל'אלף השביעי', **הוא תיקון נצחי שנעשה לעלמי עד ולנצח נצחים!**

שכיחי רוצחים...

הרה"ק רבי צדוק מלובלין ז"ל ע מסביר (דובר צדק וישב אות ב') עפ"י קבלה שבני יוסף היו אכזריים בטבעם, אך הם ניצלו זאת על עצמם, **הם היו רוצחים על עצמם בעניני קדושה, ועל ידי כך היו שמורים ונקיים במחשבה דיבור ומעשה, והיו צדיקים יסודי עולם,** ורק אחר שקילקלו עשרת השבטים נעשה 'חרב איש ברעהו', ולכן אמרו ז"ל (מכות ט' ע"ב) **"בשכם שכיחי רוצחים"** כי שכם הוא נחלת אפרים כמו שכתוב (יהושע כד, ל"ב) **"ואת עצמות יוסף אשר העלו בני ישראל ממצרים קברו בשכם"**, ומקרא כתיב (יהושע ו, ט') **"דרך ירצחו שכמה"**, וכן אמרו (שם) **"בגלעד שכיחי רוצחים"** שהוא חלק מנשה ככתוב (דברים ג, טו) **"ולמכיר נתתי את הגלעד"**, כי בשעה שלא השתמשו עם הרציחה על עצמם לטובה ולנצחיות הם נעשו רוצחים ממש 'חרב איש ברעהו', **כי תכלית האכזריות הוא להתאכזר על עצמו לטובה ולנצחיות!**

ואחרי שהאדם זוכה לעמוד בנסיון אז נתגלה לפניו אור מופלא רום מעלה ביותר, **אשר על ידו זוכה האדם לחזות בנועם ה' לעולמי עד ולנצח נצחים!**

פניני המכתבים

מכתבי הגה"צ מורינו שליט"א לאור הזמן והפרשה

וב"ה יום ד', ג' לחודש אדר ב' תש"ל פעה"ק ירושלם ת"ו בב"א

הנה זה כמה שבועות מונח אצלי יקרת מכתבך ולא עלתה בידי להשיבך מרוב הטרדות, ובפרט על מכתב מענין עבודת השם יתברך שצריכים לזה גם קצת התעוררות וישוב הדעת. וגם כעת איני מרגיש את עצמי מוכשר לזה, כי הטמטום הלב בעתים הללו הוא יותר מדי, ולא בחנם הכין רבינו הקדוש ותלמידו הקדוש מוהרנ"ת כל-כך הרבה דיבורים של התחזקות, כי ראה וידע שלפני ביאת המשיח תרד אפיקורסות רבה בזה העולם כמובא בשיחות הר"ן, ובספספ"ק ויואל משה מביא שיחה זו.

והגם שטמטום הלב אינו אפיקורסות ח"ו, אבל הוא בא כתוצאה מרוב טומאה ואפיקורסות וזהו המה ותאוות הזימה המרים, שמקורם מהסטרא אחרא המורדת במלכות דקדושה, השולטת עתה בעולם ברמה ובגאון, לפני השבר שלה, כמו שכתוב **"לפני שֶׁבַר גָּאוֹן"** (משלי טז, יח), לפני שיתקיים **"ואתא הקדוש ברוך הוא ושחט למלאך המות"**, ולפי שיתקיים במהרה **"ואת רוח הַטְּמָאָה אֶעְבִּיר מִן הָאָרֶץ"** (זכריה יג, ב). ומוטל על כל יחיד להחזיק מעמד במס"נ ולא ינוח ולא ישקוט שהרוחות והסערות מבית ומחוץ לא יסחפו אותו בינתיים לכליון ואבדון ח"ו.

ובליקוטי הלכות (הל' אונאה הל' ג' אות ב') מבואים דברי התעוררות והתחזקות לדורנו הנוכחי, ע"פ ההלכה של 'אין אונאה לקרקעות' בזה"ל: **"ובפרט בדורות הללו שרבים מישראל נפלו מאד עד שהם בעיניהם לאחר ייאוש לגמרי."**

1. ספר אוסף מכתבים ח"ד מתוך מכתב רכ"ה.

ועליהם התנבא דוד המלך עליו השלום (תהלים סט ג) **"טְבַעְתִּי בֵּין מְצוּלָה וְאֵין מַעְמֵד בְּאֵתִי בְּמַעְמְקֵי מַיִם וְשִׁבְלַת שֶׁטְפָתַי"**, כי על הגלות הזה נאמר (איכה א' ט') **"וְתִרְדַּד פְּלָאִים אֵין מִנְחָם לָהּ"**.

וממשיך מוהרנ"ת: וגודל הרחמנות שיש על אנשים כאלה שטובעים ביון מצולה ואין מעמד, אין לשער, המקום ירחם עליהם. ובמה אפשר להחיות את עצמו ולהשאר על עמדו בנפילה וירידה כזו רחמנא לצלן, מאחר שאין שם שום מעמד, כלשון הכתוב 'ואין מעמד', כי תרחק מכל הקדושות ושוקע וטובע בכל יום במה שטובע. על כן עיקר העצה היא תפילה, אנוחה וצעקה להשם יתברך, וכמו שאמר שם דוד המלך ע"ה, אחר שהאריך בגודל צרות הנפש שיש על כל אחד מישראל לפי ענינו: **"טְבַעְתִּי בֵּין מְצוּלָה וְאֵין מַעְמֵד וְגו' יִגְעִתִּי בְּקִרְאֵי וְגו' רְבוּ מִשְׁעָרוֹת רֹאשֵׁי שָׂנְאֵי חַנּוּם"** (תהלים סט, ג-ה) - א"כ אמר **"וְאֵנִי תַפְלִיתִּי לָךְ ה' עַת רְצוֹן"** (שם סט, ד) - שאני אחזיק את עצמי לעולם בתפילה להשם יתברך. עד כאן לשונו הק' הנאמר ברוח הקודש על העתים הללו ועלינו אנו כמו שאנו.

ועיין בכל המאמר בליקו"ה הנ"ל, הסובב והולך על ההלכה ש"אין אונאה לקרקעות" - שקרקע היא בחינת תפילה, בחינת עמידה, בחינת מעמד ומקום כקרקע דלא נייד, ע"ש, ועליה נאמר: אין עונאה לקרקעות - "אז מיט תפילה נארט מען זיך נישט".

הדורש שלומך וטובתך והצלחתך בלב ונפש חפצה, ושנזכה בקרוב לגאולת הכלל והפרט בהרמת קרן מלכותו יתברך שמו על כל העולם, וידע כל פעול כי אתה פעלת וכו'.

יעקב מאיר שכטער

ניצוץ אחד

ניצוץ קודש ממאמרי ומכתבי הגה"צ מורינו שליט"א

כשמוחו של אדם מבולבל, העצה להתמסר ביד הקב"ה ולצוקו; רבונו של עולם המוח שלי אבדתי, אבל אתה לא הפסדתי, אתה ורק אתה יכול לעזור לי!

ודרשו ממנו שיפסיק בהנהגה זו, כי זמנו הולך בחינם, ובאותו זמן יוכל להתמיד בלימוד התורה ולעלות מעלה מעלה.

נכנס הלה לרב העיר הלא הוא הגרי"ח זאנענפעלד צוק"ל לשמוע חוות דעתו - דעת תורה - אם עליו לשמוע לדברי חבריו אם לאו.

וכשמוע הגרי"ח את דבריו הזדעזע מעצם השאלה על כך ואמר לו כדברים האלה: **"עבודה קדושה כזו - ואתה הכנסת בה פקפוק?!** עבור זה עליך לקנוס את עצמך למשך עשרה ימים, שאז תאמר פעמיים את כל הספר תהלים".

כי אכן אין מפסידים זמן כלל על ידי אמירת תהלים, אדרבה, רק מרויחים מכך זמן פי כמה וכמה, כי על ידי כך ה' מצליח בידינו, ויכולים להספיק לעשות ולהועיל בשעה אחת, מה שאחרים עושים בעשר שעות.

כי אמירת תהלים נותנת סייעתא דשמיא נפלאה להאומרה, וה' מצליח בידו בכל אשר יפנה, ובפרט על פי הדרכתו של רבינו ז"ל כיצד לומר תהלים, דהיינו לפרש כל תיבה ופסוק על עצמו (ראה ליקו"מ תניא סי' ק"א וסי' קכ"ה) אזי הוא אמירה שונה לגמרי, [אויסגערעדט, אויסגעוויקט], ולך נא וראה שם כמה סגולות גילה רבינו ז"ל באמירת תהלים.

לא מפסידים זמן

ידוע שהיו צדיקים וגדולים שהיו גומרים בכל יום הספר תהלים, וראו הצלחה גדולה בפעלם, כן מסופר על הגרי"ח זאנענפעלד צוק"ל מרא דארע קדישא ורבן של ישראל, שהיה אומר את כל ספר התהלים מידי יום ביומו, ומקורביו התפלאו על זאת, מאין לו זמן פנוי לזה, והלא הוא טרוד ועסוק בעניני הכלל והפרט, ברבנות ירושלים וארץ הקודש, ובעסקו למען המוני ישראל, ואולם האמת יורה דרכו כי דייקא על ידי אמירת התהלים נתקיים בו **"ויהיה ה' את יוס"ף ויהי איש מצליח"** (בראשית לט ב'), כי השי"ת היה בעזרו והיה לו זמן לכל הדברים כולם, שכל דיבור שהוציא מפיו קלע למטרה הנכונה, וכל עשייה שעשה הצליחה, וזאת רק משם שהיה מרבה באמירת תהלים, לכן היתה הברכה שורה במעשי ידי

שמעתי עובדא, שהיה אברך תלמיד חכם אחד מיושבי עיה"ק ירושלים, שהתחיל לנהוג לומר בכל יום את כל ספר התהלים, וחברו עליו חבריו